የረቡዕ መጋቢት 7 1997 ዓም (ማርች 16 2005)

የፍኖተ ዴሞክራሲ ሐተታ

ከራስ ጋር መታረቅ- ራስን ነፃ መውጣት

በርካታ የታሪክ መጻህፍት እንደ መዘገቡትና መላውም ዓለም ሊክደው የማይችለው ሃቅ፥ የኢትዮጵያ ሕዝብ በውጭ ወራሪ ኃይሎች ያልተበገረ መሆኑን ነው:: በተደጋጋሚ ነፃነቱን ሊያሳጡት የመጡትን ቅኝ ገዥዎችና ሌሎች ባዕዳንን ተቋቁሞ በመመለስ ያያሌ ዘመን የነፃነት ልዕልናውን አስከብሮ የቆየ ሕዝብ በመሆኑ፥ ዘለዓለም አንገቱን ሳይደፉ፥ በኩራትና በራስ መተማመን ባኅርይ ማንነቱን አስመስክሮ ኖሯል:: ይህን ሊያደርግ የበቃው፥ በአንድ ምሥጢር ነው:: ይህም ምስጢር፥ ሕዝቡ ሳይከፋፈል ተባብሮና ተረዳድቶ የጋራ ጠላቱን ለመመከት ችሎታና ቆራጥነት ስለነበረው ነው:: በዚህ የታሪክ ሂደት ውስጥ፥ ይህንን አኩሪ ታሪክ ሊያስመዘገብ የበቃው ደግሞ፥ በዘመኑ የነበረው ሕዝብ፥ እያንዳንዱ ዜጋ መጀመሪያ፥ ከራሱ ጋር ፥ ቀጥሎም ከወገኑ ጋር የታረቀና የተስማማ ስለነበር ነበር::: ይህ ባይሆን ኖሮ፥ በዘመናዊ ሥልጣኔ እጅግ በጣም የመነጠቀውንና በጦር ኃይልም ተወዳዳሪ ያልነበረውን የባዕድ ኃይል ሊቋቋም ይችል ነበር ለማለት ይከብዳል:: ታዲያ ከራስ ጋር እየታረቁ፥ ራስንም ነፃ እያወጡ ከወገን ጋር ታርቆና ተስማምቶ መኖር፥ ሀገርንም ነፃ ማውጣት ብቻ ሳይሆን፥ በልማትና ዕድግት ጎዳና ለመገስገስም ዓይነተኛ ዓብነት ይሆናል::

የኢትዮጵያ ሕዝብ በታሪኩ ሀገሩን ከባዕድ ወረራ ነፃ አድርጎ ሊቆይ ቢችልም፥ በልማት ጎዳና ተሰማርቶ ወደ ብልፅግና ሊገሰግስ አልቻለም:: ይህም ያለ ምክንያት አልነበረም:: የውስጥ ሠላምና መረጋት፥ ፍትኃዊና ነፃ አስተዳደር፥ አግኝቶ አያውቅም:: ተፈራራቂ ገዥዎቹ በልማትና ዕድገት ቅኝት ውስጥ እንዲገባ አላደረጉትም:: ሆን ብለውም ይሁን ሳያውቁት ሕዝቡን ተስማምቶ እንዲኖር የሚያስችለውን ሁኔታ አይፈጥሩለትም:: አድልዎና የፍርድ መዛባት፥ ጭቆናና አምባገነናዊ ሥርዓት በሕዝቡ ላይ የተጫኑ ቀንበሮች በመሆናቸው፥ ልማትና ዕድገትን አፍነው የያዙት ደንቃራዎች ነበሩ/ናቸውም:: መሪና ተመሪ፥ መንግሥትና ሕዝብ ታርቀውና ተስማምተው አያውቁም:: መሪዎች ነን ባዮቹም፥ እንኳንስ ከሕዝቡ ጋር ከራሳቸው ጋርም ታርቀው አያውቁም:: መሪዎቹና መንግሥቶቻቸው፥ ከራሳቸው ጋር ታርቀው ነፃ ያልወጡበትና ሊወጡም የማይችሉበት፥ ዓላማቸውና ባኅርያቸው፥ ለራሳቸው ጥቅምና ምኞት ብቻ ስለቆሙና ስለሚሰሩ ነው:: በሕዝቡ ዘንድ የሚያደርሱበት በደልና ግፍ፥ ጭቆናና ወንጀል እነርሱ ራሳቸውን፥ በፍርሀትና በኃጢአት ስንሰለት ተብትቦና ቀፍድዶ ስለሚያስራቸው፥ ዕድሚያቸውን በሙሉ፥ በጨለማና በስጋት ወኅኒ ቤት ውስጥ ይኖራሉ:: በመሆኑም፥ ራሳቸውን ነፃ ባለማውጣታቸው ሕዝብንና ሀገርን ነፃ ማውጣት የሚስችላቸውን ሁለንተናዊ ችሎታ ተነፍገው በባርነት ጭጋግ ውስጥ የሥልጣን ዘመናቸውን

ያሳልፉታል፡፡ የተፈጥሮ ህግ በመሆኑም ጊዚያቸው ሲያከትም፥ ሀገሪቱንና ሕዝቧን ነፃ ሳያወጡ ከስመው ይቀራሉ፡፡

ራስን ነፃ ያለማውጣት ችግር በመሪዎች ብቻ የሚወሰን ሳይሆን፥ በተለያዩ የኅብረተስብ ክፍሎች ውስጥ የሚከሰት በሽታ ነው፡፡ መፍትሄውም አንድ ብቻ ይመስለናል፡፡ ይኸውም፥ በዜግነት ይሁን፥ በኅብረተስብ ደረጃ፥እያንዳንዱ ግለሰብ ራሱን ነፃ ማውጣት ያለበት መሆኑን ነው፡፡ በተለይ ይህ ራስን ነፃ የማውጣት ኃላፊነትና ግዴታ፥ በፖሊቲካ ድርጅት መሪዎች፥ በምሁራን፥ በአዛውንቱ፥ በደራሲያንና በኃይማኖት አባቶች በኩል ሚዛኑ የከበደ ሊሆን ይገባል ብለን ለማመን እንፈልጋለን፡፡ እነኝህ የኅብረተሰብ ክፍሎች፥ እራሳቸው እራሳቸውን ነፃ ማውጣት ካልቻሉ፥ ስለኅብረተሰቡ ደኅንነት ቀርቶ ስለየራሳቸው ዓላማ እንኳን ቢሆን፥ ቅንጣት ያህል መልካም ተግባር ሊፈጽሙ ይችላሉ ተብለው የሚጠበቁ አይሆኑም፡፡ ምክንያቱም፥ በአስተሳሰብም ይሁን በአመለካከት፥ በሞራልም ይሁን፥ በመንፈስ፥ እራሱን ነፃ ያላወጣ ማነኛውም ክፍል፥ ሌላውን ነፃ ለማውጣት የሞራልም ይሁን የሰብዕና፥ ብቃትና ሥልጣን ሊኖረው ስለማይችል ነው፡፡ ይኸንን የማይታበል ሀቅ መቀበል ማለት፥ ከራስ ጋር ለመታረቅ በሚደረገው ጥረት፥ የመጀመሪያው ርምጃ እንደሆነ ይቆጠራል ማለት ነው፡፡

ምንም እንኳን ያለፈውን ታሪካችንንና የመንግሥታቱንም ድርጊትና ባኅርይ መጠቃቀሱ ለግንዛቤ ያህል ይረዳ ይሆናል ቢባልም፥ በአመዛኙ ትኩረት ሊሰጠው የሚገባው ግን በወደፊቱ ዕድላችንና ሕይወታችን ላይ መሆኑ አከራካሪ አይሆንም፡፡ ሙታንን ሙታን ይቅበሯቸው እንደሚባለው፥ የወያኔ መሪዎች የሞቱት፥ ገና ከመጀመሪያው አዲስ አበባ ከመግባታቸው አስቀድሞ፥ የኢትዮጵያን ሰንደቅ ዓላማ ብጣሽ ጨርቅ ካሉበትና ካልተገነጠልን እንሞታለን ብለው ከጮሁበት ወቅት ጀምሮ ነው፡፡ ወያኔዎቹ አልተቀበሩም እንጅ በአትዮጵያ ሕዝብ ዘንድ የሞቱት ያኔ ነው፡፡ ከራሳቸው ጋርም የተጣሉት ያኔ ነበር፡፡ ከራሱ ሕዝብ፥ ታሪክ፥ ባኅል፥ ማንነትና መስተጋብር ጋር የተጣላ ማነኛው ክፍል፥ በመሠረቱ የማይታረቅና የማይቀራረብ ችግር አለበት ማለት ነው፡፡ መታረቅና መቀራረብ ከሌለ ደግሞ፤ ከሀገር ጋር ቀርቶ ከግል ጓደኛ ጋር አብሮ መኖር ይከብዳል፡፡ የወያኔ መሪዎች ከራሳቸው ጋር እየታረቁ ከኢትዮጵያ ሕዝብ ጋር መታረቅ እንደሚገባቸው፥ ለአለፉት አስራ አራት ዓመታት በቂ ጊዜና ዕድል ተስጥቷቸው ነበር፡፡ አልተጠቀሙበትም፡፡ ይልቁንም፥ ለዘመናት አብሮ የቆየውን ሕዝብ ከራሱ ጋር እየተጣላ፥ ከወገኑ ጋርም እየተለያየ እንዲኖር የሚያደርግ የዘረኛ ሥርዓትና ፖሊሲ ያወጡ ናቸው፡፡

ከራስ ጋር ያለመታረቅ ችግር በሁላችንም ዘንድ ያለ መሆኑን አምነን ተቀብለን፥ ይህን መሠረታዊ- ሀገራዊ እንቅፋት ለማስወገድ ካልጣርን፥ ዘለዓለም በአምባገነኖችና በባዕዳን ኃይሎች ብቻ እያመካኘን ሕይወታችንን መግፋት አንችልም፡፡ እራስን እየመረመሩ፥ እየገመገሙ፥ ስህተትን አርሞ ከስህተት እየተማሩ፥ ከራስና ከሌላው ጋር ታርቆ የጋራ ሀገርን በጋራ የማዳንና

የመገንባት ርምጃ ካልጀመሩ፥ በወያኔ ብቻ እያመካኙ ለመኖር መፈለግ፥ መፍትሄ አይሆንም። በተለይ የፖሊቲካ ድርጅት መሪዎች በዚህ ረገድ ከፍተኛ ለውጥ ማድረግ እንዳለበቸው በሕዝቡ ዘንድ ይጠበቅባቸዋል። ይህን ሳያደርጉ ቢቀሩ፥ ሀገር ለመምራት፥ ሕዝብ ለማዳን የሚያበቃቸውን የሞራል ብቃት ማግኘት የሚያስቸግራቸው ይሆናል። እንደ ኢትዮጵያ፥ ባለ ብዙ ፈርጅና የተወሳሰበ ችግር ያላትን ሀገር ለማስተዳደር፥ ምን ያህል አስቸጋሬ መሆኑን ያልተረዳ የፖለቲካ ድርጅት መሪ፥ እራሱን ደጋግሞ መመርመር ይኖርበታል። የኢትዮጵያ ሁለንተናዊ ችግር መፈክር በማነብነብ የሚፈታ እንዳልሆነ ከደርግ መማር የሚቻል ይመስለናል። “ የቡታ ጅራ ገበሬዎች ማኅበር ተሰብስቦ አሜሪካን ኢምፔርያሊዝምን አስጠነቀቀ” እየተባለ ሲሾፍ የነበረው ቀልድ የመጨረሻው ውጤት ሀገርን ለበላዒ- ሰብ አጋልጦ መፈርጠጥ ሆኖ ነው የቀረው። ነገ ተነገ ወዲያ ኢትዮጵያን እመራለሁ ብሎ የሚያስብ የፖሊቲካ ድርጅት፤ ከአሁኑ፥ ከራሱ ጋር እየታረቀ ማለትም ህዝባዊ ዓላማን አስቀድሞ አሰፈላጊውን መሰናዶ ማድረግ ካልቻለ፥ በኋላ ሰርገኛ መጣ በርበሬ ቀንጥሱ ቢባል መፍትሄ አይመጣም።

የኢትዮጵያ ምሁራን፥ በዓይነትም ሆነ በብዛት፥ በጥራትም ሆነ በይዘት፥ ከፍተኛውን ደረጃ እንደያዙ ተደጋግሞ የሚነገር ክስተት ነው። ይህን ሐቅ አስመልክቶ በየተገኘው አጋጣሚ ሁሉ፥ ብዙ እንደተፃፈና እንደተነገረ እናስታውሳለን። እስካሁን ግን ከራሳቸው ጋር እየታረቁ፥ እርስ በእርሳቸው ተስማምተውና ተማምነው ለሀገር የሚበጅ መፍትሄ ለማምጣት አልቻሉም። እንዲያውም እቅጩን እንነጋገር ከተባለ፥ ሁሉን ወካይ ብሔራዊ የኢትዮጵያ ምሁራን ጉባዔ በማድረግ የኢትዮጵያን ስትራተጂያዊ ራዕይ ለመንደፍ የጣሩበትን ወቅት ማስታወስ አንችልም። ራሱ ነፃ ያላወጣ ምሁር፥ ሀገርን ነፃ ለማውጣት የሚሳነው መሆኑ የታወቀ ቢሆንም፥ እስካሁን በእዚህ ደረጃ ያሳለፉትን የግድ የለሽና የምንቸገረኝ ወቅት ጨርሰው፥ ለሀገራቸው የሚጠቅም መፍትሄ ማምጣት ካልቻሉ፥ ተምረው እራሳቸውን ከጨለማ ነፃ አድርገዋል ለማለት ይከብዳል። በእኛ ዕምነት፥ ምሁር ማለት እራሱን ከጨለማ አውጥቶ ወገኖቹን ወደ ብርሃን ውጋገን የሚመራ ነው እንላለን። ይህ ካልሆነ፥ የመሪ ያለህ! የምሁር ያለህ! በማለት የሚጮኸው ሕዝባችን ዘለዓለም እንዳለቀስ ይኖራል። የኢትዮጵያ ሕዝብ፥ የወጭ ወራሪዎቹን ተባብሮ ሀገሩን ነፃ አውጥቶ ቢያቆይትም፥ እርሱ እራሱ ግን ከድኅነት፥ ከርሃብ፤ ከበሽታ፥ ከኋላ ቀርነት ነፃ ሊወጣ አልቻለም። ይህ ደግሞ በወራሪ ኃይሎች ምክንያት ነው ልንል አንችልም። በአምባገነኖች መሪዎቹም ብቻ ላይ ልናመካኝ አንችልም። ምክንያቱም፥ አምባገነን ምን ጊዜም በታሪክ፥ ሀገርንና ሕዝብ የሚጠቅም ተግባር ሰርቶ ስለማያውቅ ነው። የኢትዮጵያን ሁለንተናዊ ችግር ሊያስወግዱ የሚጠበቅባቸው፥ የፖለቲካ ድርጅቶች፥ ምሁራን፥ ሀገር ወዳዱ ክፍል፥ የአዛውንቱ፥ የኃይማኖት መሪዎች በጠቅላላውም ሴት- ወንድ ሳይባል ሁሉም ዜጋ እንጅ አምባገነኖች አይደሉም። ለዚህ በሔራዊ ተግባር የመጀመሪያው ርምጃ እያንዳዱ ዜጋ ከራሱና ከወገኑ ጋር መታረቅ መጀመር መቻል ይሆናል። ይህ ካልሆነ፥ ዘለዓለም በጨላማ ውስጥ የምንኖር መሆናችንን መረዳት አለብን። ምሁር ስንልም ሀገር የምትሻው ምሁር በደፈናው ዲፕሎም

ዲግሪ የከማመረውን ለማለት ሳይሆን፣ ለመለስ አገዛዝ የሚጎነበሰውንም ሳይሆን፥ ሀገር ወዳጁንና ከሕዝብ ጎን የሚቆመውንና ለሀገርና ለመብት የሚታገለውን ለማለት ነው፡፡

ዛሬ ሁሉም ዜጋ ሀገራዊ ግዴታ አለበት--ኢትዮጵያን የማዳን፡፡ ትግሉ ተፋፍሟል-- ይበልጥ መጤስ፣ መጋጋም፣ መንደድ ይጠበቅበታል፡፡ ትግሉን ለማፈን የመለስ መንጋ እየተሯሯጠ ነው፡፡ ይህ ቡድንም ምሁር ነን ወይም ታገይ ነን በሚሉ መሰሪዎችም እየተደገፈ ነው፡፡ የሕዝብ ክንድ ይላላ፥ ይደከም ዘንድ፥ በከፋፋይ ሴራ የተሰማሩትንም እያየ ነው፡፡ ዘረኛው ቡድንና ጭፍሮቹ ሕዝብን ሊከፋፍሉ ከመቸውም ጊዜ በበለጠ እየጣሩ ናቸው፡፡ ሕዝብ ግን አንድነቱን ጠብቆ፣ኢትዮጵያዊነቱን አስከብሮ የመለስን ቡድን ለአንዴም ለሁሌም ለማስወገድ አስፈላጊውን መስዋዕትነት ለመክፈል ዝግጁ ሆኖ መገኘት አለበት፡፡ የሕዝብ አሸናፊነት የታመነበት ነው-- አቸናፊ ለመሆን ግን መታገል መቅደም እንዳለበት ምን ጊዜም መረሳት የለበትም፡፡